

Tillægsgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørhedevej 32 og 34, 6880 Tarm
05.01.2018

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Ringkøbing-Skjern Kommune

[Redacted]
Nørhedevej 32
6880 Tarm

Sagsbehandler
Frank Tolbøll Boddum
Direkte telefon
9974 1849
E-post
frank.boddum@rksk.dk

Dato
05-01-2018
Sagsnummer
17-024009

Tillæg nr. 2 til Miljøgodkendelse af 26.07.2010

gældende for husdyrbruget på adressen
**Nørhedevej 32 og 34
6880 Tarm**

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

IE brug, mink, slagtekyllinger
8a og 8b , Lyne, Lyne By
Husdyrbrug omfattet af § 12 stk. 3 i
Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af
husdyrbrug

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Ringkøbing-Skjern Kommune
Anne Marie Susgaard

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	<div style="background-color: black; width: 100px; height: 15px; display: inline-block;"></div> Nørhedevej 32 6880 Tarm						
Bedriftens adresse	Nørhedevej 32 og 34 6880 Tarm						
Bedriftens miljøkonsulent	Niels Provstgård Nørreskov Bakke 28 8600 Silkeborg Fastnet telefon: 86821666 Mobil: 21427446 E-mail: nep@shlrk.dk						
Bedriftens matrikelnumre	<table border="1"><tr><td>6q</td><td>Lyne By, Lyne</td></tr><tr><td>8a</td><td>Lyne By, Lyne</td></tr><tr><td>8d</td><td>Lyne By, Lyne</td></tr></table>	6q	Lyne By, Lyne	8a	Lyne By, Lyne	8d	Lyne By, Lyne
6q	Lyne By, Lyne						
8a	Lyne By, Lyne						
8d	Lyne By, Lyne						
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune						
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	13803935 /1004226730 /26206 + 106107						
Ejendomsnummer	7600002173 + 7600002174						
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af § 11 stk 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug						
Ansøgning nr.	97736 ver. 2 downloadet d. 13-11-2017						

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift (år 2010)		Ansøgt 2010		Ansøgt 2011		Ansøgt 2017	
	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE	Antal	DE
Årshøner, konsumæg	22.500	132,35	51000	307,22	55800	328,24	0	0
Minktæver	800	27,59	1400	48,28	1400	48,28	1400	48,28
Slagtekyllinger (maks. De v. slagtealder på 30 dage)	0	0	0	0	0	0	1.051.253	249,70
I alt		159,94						297,98
Bygningsmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende fortank vaskevand	60		60		60		60	
Eksisterende gyllebeholdere	1312		1312		1312		1312	
Eksisterende stald til høns, ombygges til kyllinger		1830		1830		1830		1830
Veranda til eksisterende stald		-		-		-		915
Ny stald til kyllinger		-		-		-		3000
Veranda til ny stald		-		-		-		1500
markstak								Dybstrøelse fra slagtekyllinger
I alt								

Ændring til eksisterende miljøgodkendelse af 26.07.2010

Tabellen på næste side er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede, samt aftalearealer.

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

	Nørhedevej 32	Antal DE
Producerede gødning	Dybstrøelse slagtekyllinger	249,70
	Gylle mink	48,28
Til afsætning på ejede/forpagtede arealer		297,98

Gødningsafsætning er reguleret ifølge: *Vejledning om gødskning og harmoni arealer*. Tidligere restriktioner på udbringnings arealerne, bliver fremadrettet reguleret ved udlæg af husdyrefterafgrøder som supplerer gødskningslovens krav om efterafgrøder.

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årstyr	Antal DE	Antal sti-pladser
Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, Halm ad. Lib + 0,2 kg Ugentlig tømning	1.400	48,28	5.400 alm bure 224 dobbeltbure
Fjerkræ Tidligere stald til høns Slagtekyllinger	Fast gulv, dybstrøelse	(275.742 - 35 dage) 398300 - 30 dage	(91,31) /94,61	1.830 m ² Netto produktionsareal 915 m ² Veranda
Slagtekyllinger Ny Stald	Fast gulv, dybstrøelse	(452.037- 35 dage) 652952 - 30 dage	(149,68) /155,10	3.000 m ² Netto produktionsareal 1.500 m ² Veranda
I alt v. slagtealder 35 dage			(289,26)	
I alt v. slagtealder 30 dage			/297,98	-

Maks produktionen andrager:

	Størrelse, m ²	Hold pr år	Kg produceret pr m ²	Kg produceret i alt
Slagtekyllinger, eksisterende stald	1830,00	9,50	40,00	695400,00
Slagtekyllinger, ny stald	3000,00	9,50	40,00	1140000,00
Sum produktion				1835400,00

Produktions omfang og variationer

	Produktions areal	Antal prod årlig 30 dage	DE, 30 dage	Antal prod årlig 35 dage	DE, 35 dage
Slagtekyllinger, eksisterende stald	1830,00	398300,54	94,61	278544,62	92,23
Slagtekyllinger, ny stald	3000,00	652951,70	155,10	456630,53	151,20
Tilladelse	4830		249,70		243,44
Sum produktion, antal leveret		1051252,24		735175,15	
Sum produktion, kg leveret		1808153,85	kg	1602682	kg

Indholdsfortegnelse

Stamblad:.....	2
Oplysninger om husdyrbruget:.....	3
Ændring til eksisterende miljøgodkendelse af 26.07.2010	4
Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:	4
Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift.....	5
Maks produktionen andrager:	5
1. Meddelelse af miljøgodkendelse	8
Baggrund og kort resumé	8
Afgørelsen	8
2. Vilkår for tillægsgodkendelsen	10
Generelt	10
Årsproduktion.....	11
Staldanlæg	11
Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	12
3. Formalia	12
Lovgrundlag	12
Høring og offentliggørelse	13
Klagevejledning	13
Udnyttelse, kontinuitet og revurdering.....	14
Bilag 1: Miljøredegørelsen	17
1.1 Projektets omfang:	17
1.2 Ikke teknisk resumé	17
1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning	18
1.4 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen	19
1.5 Oplysninger om opbevaringsanlæg	26
1.6 Beregninger på anlæg	27
1.7 Oplysninger om gødning.....	28
1.8 Opbevaringskapacitet	30
1.9 BAT (Bedst tilgængelige teknik)	30
Bilag 2: Miljøvurderingen.....	33
Vurdering af husdyrbrugets anlæg.....	33
Lokalisering.....	33
Generelle afstandskrav	33
Beskyttelseslinjer	33
Placering i landskabet.....	33

Særlige landskabelige områder:	34
Indretning	34
Dyrehold/Produktion.....	34
BAT-Bedste tilgængelige teknik.....	35
Alternative løsninger.....	39
Ophør	39
Drift	39
Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof	40
Håndtering og opbevaring af affald.....	40
Håndtering af unormale driftssituationer og uheld	40
Egenkontrol.....	40
Naboforhold	40
Lugt	40
Støj.....	41
Lys.....	41
Fluer og skadedyr	42
Støv	42
Transport	42
Ammoniakpåvirkning	42
Generel ammoniakreduktion.....	43
Ammoniak påvirkning af natur	43
Bilag IV-arter.....	46
Vurdering af husdyrbrugets arealer	48
Konklusion	48
Bilag 3: Situationsplan, samlede anlæg	49
Bilag 4: Natur	50
Bilag 5: Kommentarer	51
Beredskabsplan	51
Kompost til markstak	51

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 17-07-2017 iht. §12 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse en ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse dateret den 26-07-2010 beliggende på adressen Nørhedevej 32 og 34, 6880 Tarm.

I dette tillæg søges der om: skift fra skrabehøner til slagtekyllinger

Kort resumé

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse omfatter ændring af husdyrbrugets drift fra produktion med mink og æglæggende høner til mink og slagtekyllinger, renovering af nyeste stald til skrabeægsproduktion samt opførelse af ny stald på 3000 kvm. til slagtekyllinger i tilknytning til de eksisterende bygninger. Der kan opføres en veranda på begge slagtekyllingestalde. Veranda til den eksisterende stald er på 915 kvm. Og på den ny stald til kyllinger er verandaen 1500 kvm. Der gives mulighed for etablering af varmevekslere på kyllingestaldene.

Ejendommen har en miljøgodkendelse fra 29-07-2010 til udvidelse af dyreholdet fra 800 årstæver mink og 22.500 årshøner til 1.400 årstæver mink og 51.000 årshøner.

22-09-2011 er der givet et tillæg til miljøgodkendelsen til udvidelse til 1.400 årstæver mink og 55.800 årshøner samt byggeri af ny stald til høns. Tillægget fra 22-09-2011 er ikke udnyttet og der er ikke bygget ny stald som ansøgt i tillægget.

Der ansøges om en produktion af slagtekyllinger i intervallet 30-35 dage med en maks. Belægning på 40 kg pr. kvm. Ved en slagtealder på 30 dage giver det en produktion på 1.051.252 kyllinger og ved en slagtealder på 35 dage giver det en produktion på 727.779 kyllinger. Lugtemmissionen er den samme for intervallet slagtealder 30-35 dage.

Det samlede ammoniaktab er højest for en slagtealder på 30 dage. Derfor er slagtealder 30 dage brugt som worst case i forhold til ammoniakfordampning. Tabellerne i tillægget er derfor baseret på en slagtealder på 30 dage.

Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed tillæg til miljøgodkendelse dateret 29-07-2010 af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 8a og 8b, Lyne, Lyne By beliggende på adressen Nørhedevej 32 og 34, 6880 Tarm.

Afgørelsen meddeles i medfør af § 12 stk. 3 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Tillægget omfatter en udvidelse i husdyrholdet fra 55.800 skrabehøns og 1.400 årstæver, mink i alt svarende til 411,81 DE til en årlig produktion på slagtekyllinger (727.779 producerede slagtekyllinger v. slagtealder 35 dage eller 1.051.252 producerede slagtekyllinger v. slagtealder 30 dage) og 1.400 årstæver, mink i alt maks. svarende til 297,98 DE samt opførelse af 915 kvm. Veranda til eksisterende stald, byggeri af ny stald til kyllinger på 3000 kvm. og veranda til ny stald på 1500 kvm. Der gives mulighed for etablering af varmevekslere på kyllingestaldene.

Afgørelse om tillægsgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 96736, version 2, downloadet den 13-11-2017 og fiktiv ansøgning nr. 103807, downloadet den 09-10-2017.

Afgørelsen om tillægsgodkendelse af husdyrbruget Nørhedevej 32 og 34, 6880 Tarm meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i miljøgodkendelsen dateret 26-07-2010, tillæg fra 22-09-2011 og dette tillæg samt generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Følgende vilkår fra den oprindelige miljøgodkendelse dateret den 26-07-2010 falder bort/erstattes af nye vilkår i tillægget:

Vilkår 9 – vedr. årsproduktion
Vilkår 11 – 19 vedr. staldanlæg

Følgende vilkår fra tillæg til miljøgodkendelse dateret den 22-09-2011 falder bort/erstattes af nye vilkår i tillægget:

Vilkår 3 – vedr. årsproduktion
Vilkår 4 – vedr. foder
Vilkår 5 og 6 – vedr. staldanlæg

Der gøres hermed opmærksom på, at tillægsgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Forholdet til museumsloven

Der gøres opmærksom på, at sten og jorddiger, der er omfattet af bestemmelserne i Museumsloven §29a, ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Der foreligger særlige regler for jordbearbejdning omkring gravhøje bl.a. må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes (herunder også juletræer og lignende) inden for en afstand af 2 meter fra højens yderste kant jf. §29 f i museumsloven.

Information om diger og gravhøje kan findes på www.miljoportal.dk.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for tillægsgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne tillægsgodkendelse. Tillægget meddeles på de nedenstående vilkår.

Generelt

1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

2) Tillægget skal være udnyttet inden 6 år fra afgørelsen er meddelt. Hvis godkendelsen kun bliver delvist udnyttet bortfalder den del der ikke er udnyttet.

Udnyttelse anses for, at foreligge når byggeriet faktisk er afsluttet eller ved konstatering af, at det der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført. Se i øvrigt afsnit om udnyttelse, kontinuitet og revurdering i 3. Formalia.

3) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

4) Ved manglende overholdelse af tillæggets vilkår, skal den driftsansvarlige straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.

5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/renovering kan ske indenfor rammerne af dette tillæg.

Uheld og risici

6) Inden tillægsgodkendelsen af produktionsudvidelsen udnyttes, skal der foreligge en underskrevet kontrakt vedrørende afsætning af husdyrgødning til godkendt biogasanlæg i overensstemmelse med ansøgningens oplysninger.

Kopi af kontrakten skal fremsendes til tilsynsmyndighedens accept, inden tillægget må udnyttes. Alternativt skal det dokumenteres, at der er tilstrækkelige udbringningsarealer til rådighed for udvidelsen og disse arealer skal godkendes af kommunen.

7) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.

Årsproduktion

- 8) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året. Mink dog undtaget for de årsvariationer produktionen udviser.
- 9) Miljøgodkendelsen omfatter et dyrehold bestående af 1400 årstæver mink og enten 727.779 slagtekyllinger (slagtealder 35 dage), i alt svarende til 289,26 DE eller 1.051.253 slagtekyllinger (slagtealder 30 dage) i alt svarende til 297,98 DE eller et interval derimellem.

Note:

(I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet).

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger p.g.a. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger p.g.a. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 297,98 DE ikke overskrides.

- 10) Der må ikke på noget tidspunkt være flere end i alt:

Mink:

5.400 bure til mink
224 bure til avlshanner

Slagtekyllinger:

1.830 m² produktions areal, fast gulv i eksisterende stald.
3.000 m² produktions areal, fast gulv i ny stald
Begge staldanlæg forsynes med en veranda som udgør 50% af staldens gulvareal.
Hermed bliver dyrenes tilgængelige areal:
2.745 m² produktionsareal
4.500 m² produktionsareal

Staldanlæg

- 11) Det nye byggeri skal opføres således, at valg af byggemateriale og farver vil falde i harmoni med de eksisterende bygninger og det omgivende landskab. Farver skal derfor være afdæmpede nuancer og materialer skal være ikke reflekterende.
- 12) Den eksisterende slørende beplantning omkring Ny stald til kyllinger skal bevares og beplantningen skal vedligeholdes.

- 13) Gødningsrenderne hos mink skal tømmes minimum to gange ugentligt. Der må højst forløbe fire døgn mellem to tømninger. Ved længerevarende perioder med hård frost kan tømningen udsættes, til det er praktisk muligt igen

Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 14) Enzymet fytase eller lignende enzymer skal anvendes i alle foderblandinger. Enzymet doseres, således at fosforindholdet reduceres maksimalt. Den doserede mængde skal afpasses således, at den til enhver tid er økonomisk, dyrevelfærds- og miljømæssig forsvarligt. Anvendelse af enzymer skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.
- 15) Der skal anvendes fasefodring på ejendommen. Anvendelse af fasefodring skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.
- 16) Der skal indføres miljøledelse på ejendommen efter miljøstyrelsens vejledning "Miljøledelse for husdyrbrug". Miljøledelse skal være implementeret på husdyrbruget senest den 15. februar 2021.

Opbevaringsanlæg generelt

Fast gødning

- 17) Minimum 33 % af dybstrøelsen fra slagtekyllingerne skal køres direkte ud fra stald til mark og nedpløjes/nedmuldes.

Ophør

- 18) Senest 4 uger efter driftsophør af IE-husdyrbruget skal dette anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune med et oplæg til vurdering efter §38 k, stk.1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering for menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

3. Formalia

Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 256 af 21. marts 2017 (Husdyrbrugloven) (*Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006*).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 211 af 28. februar 2017 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr., 1324 af 15. november 2016 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 121 af 26. januar 2017 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 926 af 27. juni 2016.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1611 af 10. december 2015 (Olietankbekendtgørelsen).

Høring og offentliggørelse

Udkastet til tillægget har været i 3 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 17-11-2017 til 08-12-2017 og fra 12-12-2017 til 02-01-2018 for yderligere 4 adresser, som ikke var taget med i 1. runde. Der er ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om tillægsgodkendelse vil blive offentliggjort den 05-01-2018 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over tilladelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage, kan Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen.

Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles, sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

For behandling af klager, der indbringes for nævnet, herunder anmodning om genoptagelse, betaler klager et gebyr på 900 kr. for privatpersoners og 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende.

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Tillægsgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørhedevej 32 og 34, 6880 Tarm
05.01.2018

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 02.02.2018.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager, at bruge Miljø- og Fødevarerklagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker, at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager, via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk, eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse, via klageportal

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Miljø- og Fødevarerklagenævnet stiller i et vist omfang, en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101, eller på mail: nh@naevneneshus.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

Udnyttelse, kontinuitet og revurdering.

En godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der den 1. august 2017 har en gyldig tilladelse, der ikke er bortfaldet efter de hidtidige regler, bortfalder først hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at godkendelsen er meddelt.

Da denne godkendelse er afgjort efter 1. august 2017 gives der en 6-årig udnyttelsesfrist i henhold til ny lovgivning (§48 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) mod den 2-årige udnyttelsesfrist jævnfør hidtidige regler.

Det generelle krav om kontinuitet i udnyttelsen medfører desuden, at i en godkendelse der efterfølgende ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når der har været en produktion svarende til mindst 25 pct. af det godkendte.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse, hvorefter der skal foretages en revurdering, som vil blive påbegyndt i 2025. Revurderingen vil blive frafaldet, såfremt husdyrbruget lever op til krav om totaldeposition for ammoniak og ellers vil revurderingen alene omfatte dette forhold.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal godkendelsen uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg

Fagleder

Land og Vand, Landbrug

Ringkøbing-Skjern Kommune

Frank Boddum

Miljømedarbejder

Land og Vand, Landbrug

Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

- [Redacted] Nørhedevej 32-34, 6880 Tarm

Konsulent:

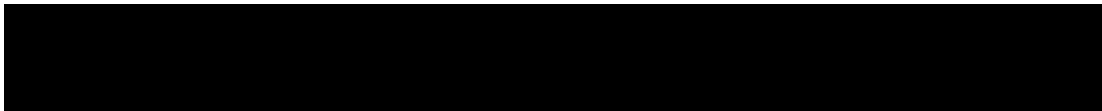
- Niels Provstgård, e-mail: nep@shlrk.dk

Ejere af nærmeste eiendomme/arealer:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

-
-
-

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Niels Provstgård, e-mail: nep@shlrk.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Høbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsradet.dk

Bilag 1: Miljøredegørelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger, indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt skema nr. 96736, version 2, downloadet den 13-11-2017.

1.1 Projektets omfang:

Tidligere godkendelser

Ejendommen har en miljøgodkendelse fra 29-07-2010 til udvidelse af dyreholdet fra 800 årstæver mink og 22.500 årshøner til 1.400 årstæver mink og 51.000 årshøner.

22-09-2011 er der givet et tillæg til miljøgodkendelsen til udvidelse til 1.400 årstæver mink og 55.800 årshøner samt byggeri af ny stald til høns. Tillægget fra 22-09-2011 er ikke udnyttet og der er ikke bygget ny stald som ansøgt i tillægget. Den ansøgte udvidelse af minkproduktionen er foretaget.

Biaktiviteter

Ingen

1.2 Ikke teknisk resumé

Der er en større skrabeægproduktion, staldene renoveres og anvendes herefter til slagtekyllinger.

Mink uændret. Lille skrabeægproduktion i gammel anlæg nedlægges i forbindelse med etablering af slagtekyllingproduktion.

Ejendommen har en tilladelse til at udvide etageanlæg til skrabehøns, den er ikke udnyttet

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Stald anlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Antal sti-pladser
Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, Daglig tømning	1.400	48,28	5.400 alm bure 224 dobbeltbure
Fritgående høns		6.000	35,29	6.000
Skrabehøns		16.500	97,06	20.000
I alt			159,94	-

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Antal sti-pladser
Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 32 cm, Daglig tømning	1.400	48,28	5.400 alm bure 224 dobbeltbure
Enten Slagtekyllinger(slagtealder 30 dage) eller Slagtekyllinger(slagtealder 35 dage)	Fjerkræ Tidligere stald til høns	398.301 275.742	94,61 91,31	1.830 m ² Netto produktionsareal 915 m ² Veranda
Slagtekyllinger(slagtealder 30 dage) eller Slagtekyllinger(slagtealder 35 dage)	Slagtekyllinger Ny Stald	652.952 452.037	155,10 149,68	3.000 m ² Netto produktionsareal 1.500 m ² Veranda
I alt ved slagtealder 30 dage		-	297,98	-
I alt ved slagtealder 35 dage		-	289,26	-

1.4 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Lokalisering

Faste afstandskrav

Område	Afstandskrav (m)	Afstand, nærmeste staldhjørne (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	Eget vandværk på ejendom >50
Almene vandforsyningsanlæg	50	>50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	75 m
Offentlig vej og privat fællesvej	15	150 m
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25
Beboelse på samme ejendom	15	80 m
Naboskel	30	150 m

Landskab og planforhold

Område	Afstandskrav (m)	Afstand, nærmeste staldhjørne (m)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	1030
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	1030
Nabobeboelse	50	150

Energiforbrug

Energi

Der opsættes nyt oliefyr.

Energiforbrug på anlæg

Der gives mulighed for etablering af varmevekslere på kyllingestaldene. Varmevekslere vil medvirke til at reducere energiforbruget og mindske ammoniakfordampningen.

El

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget, der kan regulere i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Ventilationsdata logges i styringscomputer.

Belysning

Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd. I staldene anvendes lysdæmpere (højfrekvente) med lavt effekttab. Det undersøges desuden om det er en mulighed at anvende LED – belysning.

Timerindstilling: Belysningen reguleres i forhold til dyrenes adfærd og alders- / udviklingstrin. Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin.

Vandforbrug

Kontrol

Det er BAT at reducere energiforbrug og vandforbrug ved at gøre alt det følgende:

- Ventilere staldene optimalt
- Rengøring af stald og udstyr efter hver produktionscyklus eller batch.
- Udførelse af regelmæssigt kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Detektering og reparation af lækager.

Vandteknologi på anlæg

Vandforbrug

Vask- og drikkevand

Drikkenipler er forsynet med spildkopper for at minimere drikkevandspild

Management

Management

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT. Selv om det er svært direkte at kvantificere miljøfordele, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftsledelse bidrager til en forbedret miljøpræstation for en bedrift med intensiv produktion. I henhold til BREF-dokumentet er det BAT: at identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for driftspersonale, at føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne, at have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser, at iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene, at planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt at planlægge gødsning af markerne korrekt.

Husdyrbruget angiver at have BAT som følger:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Udarbejde og ajourføre beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med brand, spild af husdyrgødning, m.m.
- Gennemføre tilsyn og løbende service og vedligeholdelse af anlæggene efter behov
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressource forbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejdsgange.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.

Rengøring og desinficering

- Rengøring af stald og udstyr efter hver produktionscyklus eller batch.

Der rengøres konsekvent med højtryksrensere. Rengøringen vil blive afsluttet med en desinfektion. I forbindelse med tomgang serviceres anlægget

Støj

Der kan forekomme støjkilder fra:

- Foderindblæsning
- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodelvis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkilder

Tiltag mod støjkilder

Aflæsning og indblæsning af foder giver anledning til støj ca. 45 minutter pr. foderleverance.

Ventilation af staldanlæg kan være kilde til støj, hovedsageligt i sommerperioden hvor ventilationsbehovet er størst. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene. Øvrige støjkilder er kørsel med landbrugsmaskiner, til- og frakørsel af foder og dyr. Leverance af foder og afhentning af dyr foregår så vidt mulig indenfor normal arbejdstid på hverdage.

Lys

Der er installeret lysstyring, således at lyset ikke er tændt unødigt. Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti, samt større lysarmaturer ved porte som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Staldene er uden vinduer eller lysplader i taget. Der anvendes kun kunstlys som belysning i staldene. Der er installeret automatisk lysprogram og lysdæmpning i staldene, således at effektforbruget reduceres mest muligt.

Dersom produktionen indrettes som alternativ slagtekylling produktion, vil der blive etableret vinduer som tillader naturlig lys i staldene. Veranda er desuden forsynet med windbraker net som tillader dagslys at trænge ind i verandaareal og stalde. Lysmængden er reguleret i lovgivning og bekendtgørelse for slagtekyllingeproduktion. Desuden kan specielle mærkevarer have særskilt krav til produktionen.

Fluer og skadedyr

Rotter: Der vil ske aktiv forebyggende rottebekæmpelse. Der bliver opstillet monitoringskasser ved stalde og foderopbevaring. Ved konstateret aktivitet af rotter eller andre skadedyr iværksættes aktiv bekæmpelse. Foderspild vil blive opsamlet, så det ikke tiltrækker rotter og andre gnavere.

Fluer: kyllinger spiser fluer, hvorfor forekomst af fluer i stalden vil være minimal. Gødningen afsættes direkte, således er der ingen klækning af fluelaver herfra. Andre insekter udgør normalt ingen gene.

Støv

Der kan være støvgener fra ventilationsafkastet fra stalden. Dette er væsentligt minimeret ved brug af åben afkast på stalden ved den undertryks ventilation som er computerstyret. Derved nedsættes ventilations tiden til et minimum og evt. støv kan bæres væk med luften i et minmalt tidsrum. Støvgenerne er størst den sidste uge af produktionen hvor kyllingernes ventilations behov er størst.

Ligeledes vil foderhåndtering ikke være forbundet med væsentlige støvgener, idet foderopbevaring og udfodring sker via et lukket system.

Transport

Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af Tabel 4.3.1 nedenfor. Det skal bemærkes, at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindende (med mindre der er knyttet vilkår til).

Tabel 4.3.1 - Oversigt over udviklingen i det årlige antal transporter

Transporttype	Nudrift	Ansøgt drift	Hypighed	Forskel
Lastbilstransporter				
Foder	50	50	Dagtimerne	0
Korn, foder	0	16	Dagtimerne	16
Korn, markbrug	100	100	Døgnet rundt	0
Halm markbrug	20	20	Døgnet rundt	0
Æg	125	0	Dagtimerne	-125
Døde dyr	26	26	Dagtimerne	0
Brændstof (olie)	4	4	Dagtimerne	0
Dyr	1-3	150	Dagtimerne	148
Diverse	20	30	Dagtimerne	10
Traktortransporter				
Gyllekørsler	25	25	Døgnet rundt	0
			Dagtimerne	
Forskel				

Restvand

Type	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)	Afledes til
Rengøringsvand fra forrum	2	5	Gyllebeholder
Tagvand	1.281	3.380	Dræn

Tillægsgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørhedevej 32 og 34, 6880 Tarm
05.01.2018

			Forsinkelsesbasin Nedsivning Diffust på overfladen
Befæstede arealer	1.000	1.000	Diffust på overfladen Nedsivning Udsprinkling Gyllebeholder
Vand fra vaskeplads	20	20	Gyllebeholder
Sanitært spildevand fra staldbygninger	0	2	Kloak/Separat opsamlingsbeholder

Affald og kemikalier

Affaldstype	Opbevaring	Mængde pr. år	Modtager
Plast/brændbart	Container	300	Afhentes Genbrugsplads
Flydende kunstgødning	0	0	
Farligt affald ✓ Kemiske midler, herunder sæbe m.m. ✓ Akkumulatører /batterier ✓ Lysstofrør ✓ Spraydåser		5-10 kg	Genbrugsplads Miljøbil
Medicinrester, kanyler, etc.	Kanyleboks	0-1	Apotek Genbrugsplads
Aske (halmfyr mm)		500 - 1000	Spredes på harmoniareal
Døde dyr	Kadaverkappe Overdækket Kølebrønd/Fryser Placering, se	2.200 kg	Daka henter ca. xx gange om året

Døde dyr

Døde dyr	Kadaverkappe Overdækket Kølebrønd/Fryser Placering, se	2.200 kg	Daka henter ca. xx gange om året
----------	---	----------	----------------------------------

Egenkontrol

Husdyr:

- Der føres logbog over produktion. Der registreres foder og vandforbrug, daglig dødelighed opgøres ligesom produktions dato sammenlignes med normal.
- Foderbeholdning registreres løbende og niveau i siloer kontrolleres.

Anlæg:

- Der føres kontrol med ventilationssystem og at den rette ventilation udføres.
- Vandsystem kontrolleres og vandtryk i staldanlæg justeres.
- Vedligehold og reparationer udføres og noteres.

Risici

Der er kun få muligheder for uheld. Flydende husdyrgødning udgør en mindre del af den producerede mængde gødning og der er sikret at udslip ikke kan forekomme.

Fra produktionen af slagtekyllinger produceres udelukkende dybstrøelse som lagres i markstak. Spild i forbindelse med rensning og rengøring af stald opsamles straks.

Største fare for slagtekylling produktionen er strømsvigt i varme perioder, hvor der er maksimal belægning i stalden. Her vil temperatur og luftkvalitet hurtigt nå et kritisk niveau.

Der er begrænset adgang til ejendommen for at beskytte dyrene mod smitte af bakterier og vira som har negativ betydning for kvalitet og produktion.

Opbevaring af foder og ensilage

1.5 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1		Markstak		Møddingsplads	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Lagerandel flydende i procent	100	100	-	-	-	-
Lagerandel fast i procent	-	-	100	100	100	-
Opbevaringskapacitet	600 tons	600 tons	90 tons Dybstrøelse	1085 tons dybstrøelse	315 ton fast gødning	-
Overdækning barriere	flydelag	flydelag	-	-	-	-

1.6 Beregninger på anlæg

Ammoniaktab

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-15,61 kgN/år

Påvirkning af natur

Samlet emission fra stald og lager: 6.449,64 kgN/år

Meremission fra stald og lager: -1.738,88 kgN/år

Lugt

Lugtgeneregning

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bortscreenet	Genekriterie overholdt
+ Nørhedevej 38	0	NY	321,36	159,08	257,09	129,11	289,62	Nej	Ja
+ Nørhedevej 14	0	NY	631,05	284,77	609,66	275,84	1.117,11	Ja	Ja
+ Ølgod By, Ølgod	0	NY	815,03	379,98	815,03	379,98	7.813,07	Ja	Ja

0.00* = Geneafstand kunne ikke beregnes da samlet antal dyr falder under spredningskurven. Bemærk for mink udregnes geneafstand kun med NY, hvorved FMK vil give 0.00 hvis der kun er mink i stalden.

Lugtgeneregninger – detaljer om staldafsnit

Ansøgt drift

Staldafsnit	Staldsystem kode	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt [LE]	Lugt [OU]	Effekt af teknologi [%]	Faktisk lugt [LE]	Faktisk lugt [OU]
Mink	Mi01	1400	0	0,00	0	0,00	9.100,00	0,00	0,00	9.100,00
	Mi06	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fjerkræ GI stald	FjHø06	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fjerkræ	FjHø08	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	FjSI03	275742	1830	73,20	0	8.784,00	29.280,00	0,00	8.784,00	29.280,00
Ny stald Fjerkræ	FjSI03	452037	3000	120,00	0	14.400,00	48.000,00	0,00	14.400,00	48.000,00
	FjHø08	0	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Veranda Fjerkræ	Ingen produktioner									
Ny stald fjerkræ veranda	Ingen produktioner									
SUM	-	729179	4830	193,20	-	23.184,00	86.380,00	-	23.184,00	86.380,00

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 23.184,00^{0,6} = 665,63$ meter

1.7 Oplysninger om gødning Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	5697,79	1446,04	70,00	0,00	48,27
Ingen adresse	Dybstrøelse	7986,35	2741,06	45,00	0,00	93,70
Ingen adresse	Fast gødning	26465,44	7880,46	65,00	0,00	269,82
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	7986,35	2741,06	0	93,70
Minkgylle	5697,79	1446,04	0	48,27
Fast gødning	26465,44	7880,46	0	269,82
Total	40149,58	12067,56	0	411,79

Harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	5697,79	1446,04	70,00	0,00	48,27
Ingen adresse	Dybstrøelse	26496,14	7734,90	45,00	0,00	249,70
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	26496,14	7734,90	0	249,70
Minkgylle	5697,79	1446,04	0	48,27
Total	32193,93	9180,94	0	297,97

Harmonital

Harmonital: 1,4 DE/ha

1.8 Opbevaringskapacitet

	M ³ pr. årsdyr	M ³ i alt
1.400 årstæver mink	0,41	575
Vand fra -vaskeplads på 100 m ²	0,7	70
I alt		645

1.9 BAT (Bedst tilgængelige teknik)

Samlet ammoniaktab for hele anlægget opnåelig ved anvendelse af BAT

	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
Ammoniaktab for hele anlægget (total for alle produktioner)	8.197,01	8.197,01	*
Ansøgers begrundelse: Der anvendes normalt for produktionen og disse opdateres årligt. Det er et godt udtryk for produktionsforholdene.			
*Kommunen har ikke angivet et krav til ammoniaktab (emissionsgrænseværdi) opnåelig ved anvendelse af BAT, for alle de produktioner, hvor ansøger har angivet et forslag der er forskelligt fra det vejledende niveau beregnet af systemet.			

Det samlede ammoniaktab pr. år opnåelig for anlægget ved anvendelse af BAT efter Miljøstyrelsen BAT-standardvilkår. Der mulighed for at indtaste et alternativt forslag til grænseværdien for ammoniaktab for hele anlægget, og skrive en begrundelse herfor.

Beregninger af grænseværdier for ammoniaktab opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde

BAT-Husdyrtype	Antal DE (2011 Normal)	Produktionsgrænse og grænseværdi for ammoniaktab (EGV)
Slagtekyllinger30	250,30	Antal DE er over 200. EGV er fastlagt til 5,6 kg NH ₃ -N pr. 1000 prod. slagtekyllinger

For hver husdyrtype er der fastlagt en grænseværdi for ammoniaktab (EGV) per husdyrtypeenhed i hhv. ny eller eksisterende stald. Grænseværdien for hver husdyrtype i nye stalde fastlægges på baggrund af antal DE (2011 normal) og den vejledende grænseværdi for ammoniaktab opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Grænseværdier for ammoniaktab (EGV) opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Tillægsgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Nørhedevej 32 og 34, 6880 Tarm
05.01.2018

Staldafsnitsnavn	Navn på dyretype og staldsystem	Staldsystem-kode	EGV ved Ny stald (kg NH ₃ -N)	EGV ved Eksisterende stald (kg NH ₃ -N)	Husdyrtype-enhed
Mink	Mink, 1 årstæve, bure, ingen krav til proteinindhold, gødningsrende over 28 cm, halm ad libitum, tømning 2x pr. uge	Mi01			per årstæve
Mink	Mink, 1 årstæve, bure, proteinindhold 31% af OE uge 30-47, gødningsrende over 28 cm, halm ad libitum, ugentlig tømning	Mi06			per årstæve
Fjerkræ GI stald	Årshøne, konsumæg, gulvdrift + gødningskumme, skrabe høne	FjHø06	9,92	28,5	per 100 årshøner
Fjerkræ	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe høne	FjHø08	9,92	9,92	per 100 årshøner
Fjerkræ	Slagtekylling, Produktionstid 30 dage	FjSI01	5,60	6,9	per 1000 prod. slagtekyllinger
Ny stald Fjerkræ	Slagtekylling, Produktionstid 30 dage	FjSI01	5,60	6,9	per 1000 prod. slagtekyllinger
Ny stald Fjerkræ	Årshøne, konsumæg, voliere m. gødningsbånd, skrabe høne	FjHø08	9,92	9,92	per 100 årshøner

Tabellen viser de vejledende grænseværdier for ammoniaktab (EGV) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for både nye og eksisterende stalde for alle produktioner på anlægget. Hvis der ikke står en værdi i en af EGV-kolonnerne, betyder det, at der ikke findes en grænseværdi for ammoniaktab for den pågældende produktion. I disse tilfælde anvendes normaltallet for ammoniaktab for valgt staldsystem i beregningen af ammoniaktabet (EGV) for den pågældende produktion.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT

Herunder vises udregningerne af grænseværdien for ammoniaktab (EGV) pr. år pr. husdyrtypeenhed, anvendte korrektioner samt den vejledende sum, opnåelig ved anvendelse af BAT, for hver af de dyretyper på anlægget hvor der er krav om anvendelse af BAT.

Mink (Eksisterende stald)								
Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
Mi01	PR-661040	Mink	1.400			2.310,00		
Vejledende sum:		Der findes ingen emissionsgrænseværdi for denne dyretype. Beregningen er foretaget ud fra normalt for ammoniakfordampning.						
Mi06	PR-664705	Mink	0			0,00		
Vejledende sum:		Der findes ingen emissionsgrænseværdi for denne dyretype. Beregningen er foretaget ud fra normalt for ammoniakfordampning.						

Fjerkræ GI stald (BAT fastsat i tidligere Miljøgodkendelse)								
Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
FjHø06	PR-661041	Skrabeæg	0			0,00		
Vejledende sum:								

Fjerkræ (Ny/Renoveret stald)								
Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
FjHø08	PR-661042	Skrabeæg	0			0,00		
FjSI01	PR-661043	Slagtekyllinger30	398.301	5,6	1,00	2.230,49		

Veranda Fjerkræ: Ingen produktioner er tilknyttet staldafsnittet.

Ny stald Fjerkræ

(Ny/Renoveret stald)

Stald system kode	ProdID	BAT-Husdyrtype	Antal dyr	EGV (kg NH ₃ -N)	Korrektion	Vejl. sum (kg NH ₃ -N)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N)
FjSI01	PR-675170	Slagtekyllinger30	652.952	5,6	1,00	3.656,53		
FjHø08	PR-705227	Skrabeæg	0			0,00		

Ny stald fjerkræ veranda: Ingen produktioner er tilknyttet staldafsnittet.

Ifølge ansøgningen udskilles 9180 kp P/år

Vejleden BAT-standart krav for fosfor

Tabel 5.2. Samlet tilladelige emissionsgrænse begrundet i BAT

Kategori af dyr	Antal dyreenheder (DE)	Emissionsgrænseværdi (kg P/DE ab laer)*	Emissionsgrænse (kg P/år)**
Slagtekyllinger	240,98	34,2 kg P/DE	8251,41
Mink	48,27	29,96	1446,04
Sum for anlægget			9697,45

* Emissionsgrænseværdi i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT- standardvilkår vedr. fosfor.

** Emissionsgrænsen = Antal DE x Emissionsgrænseværdi.

Valg af teknologi til opfyldelse af BAT – krav for fosfor

Fodring

Mink: ingen krav

Slagtekyllinger: normal

Bilag 2: Miljøvurderingen

Vurdering af husdyrbrugets anlæg

Ansøgningen om tillæg miljøgodkendelse omfatter en ændring af husdyrbrugets produktion fra mink og æglæggende høns til mink og slagtekyllinger samt opførelse af ny stald til slagtekyllinger på 3000 m² og renovering af eksisterende stald fra produktion af skrabeæg til produktion af slagtekyllinger. Gl. stald til fritgående høns tages ud af produktion. Der kan bygges veranda på begge fjerkræstalde.

Lokalisering

Generelle afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, skove, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone.

Den nye stald ligger indenfor skovbyggelinien. Byggeri, der er erhvervmæssigt nødvendigt for landbrugserhvervet, er ikke omfattet af forbud mod opførelse inden for skovbyggelinien.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

Placering i landskabet

Den nye stald til kyllinger opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Der skabes sammenhæng mellem nye og gamle bygninger ved at arbejde med en gennemgående farveholdning og materialevalg. Den nye stald til kyllinger vil der blive opført i lignende materialer og farvevalg som de eksisterende bygninger. For at fremme byggeriets indpasning i landskabet stilles vilkår til et afdæmpet valg af farvenuance samt brug af ikke reflekterende materialer.

Beplantning

Landskabet er et åbent landbrugslandskab, hvor spredte læhegn /skovbevoksninger adskiller marker og den spredte bebyggelse i området ligger i forbindelse med eksisterende beplantning (som øer på en flade).

Det betyder, at der er mange udsigts- og indsigtslinjer i landskabet. Ejendommen er delvis synlig mod nord.

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfladen og skabe et harmonisk anlæg.

Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Særlige landskabelige områder:

Husdyrbruget ligger uden for geologiske interesseområder, bevaringsværdige landskaber, større uforstyrrede landskaber og værdifulde kulturmiljøer.

Ejendommen ligger indenfor et område, der er udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde i Kommuneplan 2013-25. Det betyder, at området er fri for en række planmæssige bindinger, og at gener for jordbrugserhvervet skal begrænses. Ejendommen ligger ikke i område udpeget til "lokalisering af store husdyrbrug".

Ejendommen ligger i et storbakket morænelandskab i den sydlige del af kommunen på Varde Bakkeø. Storbakket morænelandskab er typisk kendetegnet ved store bakker og jævnt kuperede til flade landskaber. Ejendommen ligger ikke i et område med uforstyrrede eller bevaringsværdige landskaber og der er ikke geologiske bevaringsværdier i området.

Retningslinjen for landskabstypen er: " Inden for de overordnede landskabstyper skal etablering og tilpasningen af byggeri og anlæg samt ændringer i arealanvendelsen så vidt muligt ske under hensyntagen til landskabets karakteristika."

Storbakket moræne er ikke en sårbar landskabstype overfor nye elementer. Bygninger og anlæg tilpasses hensyn til landskabets indhold af og nærhed til kulturhistoriske, natur- og miljømæssige og rekreative interesser.

Slettelandskabet er karakteriseret ved et langstrakt og fladt eller jævnt faldende terræn og en meget ensartet topografi. Det kan være store åbne arealer eller mindre, afgrænset af læhegnsstruktur. Det er en robust landskabstype og er dermed som udgangspunkt egnet for nyplacering eller udvidelse af eksisterende landbrug.

Den nye stald til kyllinger opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse og vurderes ikke at være i strid med hensynet til de bevaringsværdige landskaber.

Konklusion

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte husdyrbrug ikke er i modstrid med ønsket om at bevare det åbne landskab og beskytte de landskabelige hensyn, der er beskrevet i kommuneplanens retningslinjer for udviklingen af Ringkøbing-Skjern Kommune. Husdyrbruget vurderes således, hverken at skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet, eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Indretning

Dyrehold/Produktion

Besætnings sammensætningen, staldtype og årlig produktion i nudrift og ansøgt drift fremgår af tabellerne i bilag 1 i redegørelsen.

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 297,98 DE med den forskydning mellem de enkelte dyretyper, som kan tilskrives naturlige produktionsudsving.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

BAT-Bedste tilgængelige teknik

Da der ikke er nogen ændringer i produktionen af mink, omfatter nedenstående afsnit udelukkende slagtekyllingeproduktionen.

Forebyggelse og begrænsning af forurening på husdyrbrug skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT fastlægges ud fra en overordnet vurdering af, hvad der er teknisk og økonomisk muligt for de forskellige husdyrbrancher. Det er altså ikke den enkelte landmands økonomi, som ligger til grund for kommunens vurdering.

Vurderingen af BAT i §11 og §12 miljøgodkendelser skal ske i forhold til følgende områder:

- Staldindretning
- Management
- Foder
- Forbrug af vand og energi
- Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier (standard vilkår) for ammoniak for visse typer af eksisterende stalde og nye stalde.

Der er ikke udarbejdet egentlige emissionsgrænseværdier for mink. Dog har Natur- og Miljøklagenævnet meddelt to principielle afgørelser, som fastlægger et vejledende emissionsniveau for minkproduktion (NMK-131-00102) og (NMK-130-00002).

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier og afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet. Fastlæggelsen af BAT-niveauet sker i samarbejde med landmandens konsulent.

Staldindretning

Der er valgt følgende staldsystemer og teknikker i de eksisterende og nye stalde: Der er fast gulv og dybstrøelse i stalde til slagtekyllinger.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte projekt anvender staldteknikker, som er beskrevet i Miljøstyrelsens teknologiblade og som er BAT for husdyrbruget.

Management

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management

Foder

Der anvendes multifasefodring og brug af fytase, Der opnås op til 25 foder-faser ved brug af multifase fodring. Fytase indgår i alle tilskudsfoder blandingerne. Svarende til 300FTU i det færdige foder.

Der anvendes tilskudsfoder tilsæt hel hvede umiddelbart før udfodring.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning.

Udbringning af husdyrgødning

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Alternativer og fravalg BAT

I følge ansøgningen er følgende teknikker fravalgt:

Luftvaskere. Teknikken er fravalgt fordi der endnu ikke findes et driftsikkert produkt på markedet.

Fravalget af ovenstående er velbegrundet, eftersom der ikke er proportionalitet mellem udgift og reduceret ammoniak vurderes ikke til at være BAT for ansøgte husdyrbrug.

Kommunen vurderer, at ansøgningen lever op til BAT-kravene for denne type af husdyrproduktion. Det er derfor ikke påkrævet at anvende yderligere teknikker.

IE-husdyrbrug

Husdyrbruget på Nørhedevej 32, 6880 Tarm er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over:

- 1) 100 dyreenheder, hvis der er tale om slagtekyllinger

For IE-husdyrbrug gælder en række skærpede miljøkrav til driften, som er beskrevet i nedenstående afsnit:

BAT-konklusioner

Ringkøbing-Skjern Kommune skal, ud over de gældende BAT-standardvilkår, lægge relevante BAT-konklusioner til grund i forbindelse med miljøgodkendelse og revurdering af IE-husdyrbrug, når de relevante BAT-konklusioner er vedtaget i overensstemmelse med proceduren i artikel 75, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner og offentliggjort af EU-Kommissionen i EU-Tidende.

Den 21. februar 2017 blev der i EU-tidende publiceret BAT-konklusioner for intensivt opdræt af fjerkræ eller svin. Det er Miljøstyrelsens umiddelbare vurdering, at kravene i BAT-konklusionerne i meget vid udstrækning allerede er indeholdt i den gældende regulering. Miljøgodkendelsen udarbejdes derfor på baggrund af de gældende BAT-standardvilkår og konklusionerne om den bedste tilgængelige teknik i eksisterende BAT-referencedokumenter. Når der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter, skal godkendelsen tages op til revurdering. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets årlige indberetning til NaturErhvervstyrelsens Register for Gødningsregnskab, der som minimum omfatter oplysninger om antallet af dyr samt indgangs- og udgangsvægt for dyrene på husdyrbruget, er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om indberetning af emissionsovervågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen fra husdyrbrugets gødningsregnskab, således at det kan kontrolleres, at forudsætningerne ved godkendelsen ikke har ændret sig.

Overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes. Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Begrænsning af anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13 stk. 1 nr. 15, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet

	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Alternative løsninger

Andre muligheder

Ansøger har oplyst, at placeringen af den nye stald har været overvejet, men at den valgte placering, anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interesser i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at miljøpåvirkningen, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand.

Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

Drift

Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

På et husdyrbrug kan der være forskellige typer af brugt vand og saft fra foder og husdyrgødning, som skal håndteres på forskellige måder.

I ansøgning er der redegjort for:

- Renholdelsen af de arealer der afleder vand til nedsivning eller recipient
- Vedligeholdelsen af afløb, pumper og andet som anvendes til spildevand, restvand og saftafløb
- Håndtering af spildevand, restvand og saftafløb

- Vask af landbrugsmaskiner

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af spildevand, restvand og saftafløb, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof

Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets anvendelse af kemikalier, fyringsolie og brændstof.

Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger, samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget ske under hensyntagen til omgivelserne.

Håndtering af unormale driftssituationer og uheld

I forbindelse med dette tillæg til miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Naboforhold

Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtemissionen fra staldanlæg, hvilket er foretaget efter den nye lugtvejledning. Lugtgenæafstandene (afstande, hvor der kan forventes væsentlige lugtgener), er ifølge ansøgningen, som følgende:

Byzone:	815 meter
Samlet bebyggelse:	610 meter
Enkelt bolig:	257 meter

Ifølge ansøgningen, er de faktuelle afstande minimum 1117 meter til samlet bebyggelse og 289 meter til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (Ølgod) er 7813 m.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet den korrigerede geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand.

Beregningerne af luftemissionen viser altså, at den "korrigerede geneafstand" er "kortere end den vægtede gennemsnitsafstand" til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Støj

Støjkluder fra husdyrbruget udgøres primært af ventilation og indblæsning af foder og kørsel med landbrugsmaskiner.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

Lys

Der er installeret lysstyring, således at lyset ikke er tændt unødigt. Staldene har lamper ved forrummets indgangsparti, samt større lysarmaturer ved porte og døre som kun anvendes ved ind- og udsætning af dyr. Staldene er uden vinduer eller lysplader i taget, som udgangspunkt. Der anvendes kun kunstlys som belysning i staldene. Der er installeret automatisk lysprogram og lysdæmpning i staldene, således at effektforbruget reduceres mest muligt.

Dersom produktionen indrettes som alternativ slagtekylling produktion, vil der blive etableret vinduer som tillader naturligt lys i staldene. Veranda er desuden forsynet med windbraker net som tillader dagslys at trænge ind i verandaareal og stalde. Lysmængden er reguleret i lovgivning og bekendtgørelse for slagtekyllingeproduktion. Desuden kan specielle mærkevarer have særskilt krav til produktionen.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende.

Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

Støv

Støv fra produktionen kommer hovedsagligt fra ventilation af kyllingestaldene

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

Transport

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Der er tale om, at især antallet af transportere af korn og foder og dyr vil stige. Modsat vil transport af æg ophøre. Forøgelsen af transportere er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om, hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

Ammoniakpåvirkning

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides, eller foretages ændringer af stalde, eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til Kategori 1- og 2-Natur.

Generel ammoniakreduktion

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 %, dog med visse modifikationer i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens Bilag 3.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser, sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Ifølge ansøgningen udleder husdyrbruget ca 7 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget, er opfyldt.

Ammoniak påvirkning af natur

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk.1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følger af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

I kraft af den store afstand (mere end 3 km) til kategori 1 naturområdet "Lysåben nord, Lønborg Hede" er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Kommunen vurderer samtidig, at der ikke er andre kategori 1 naturområder, som vil blive væsentlig påvirket af udvidelsen af husdyrbruget. Det begrundes i de meget store afstande til de andre kategori 1 naturområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Det nærmeste Kategori 2 område ligger ca. 1 km NV for de nærmeste anlæg på husdyrbruget. Naturområdet er et hede på ca 16 ha (Se Bilag 5). Tålegrænsen for hede vurderes til at være mellem 10-20 kg N /ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2014, beregnet til 15,15 – 15,70 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

Det betyder, at den øverste tålegrænse af ikke er overskredet.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,2 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1,0 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret heder/moser. Moser og heder er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven, som beskytter disse naturområder imod tilstandsændringer.

Kategori 3 natur er heder under 10 ha, overdrev under 2,5 ha, samt moser og ammoniakfølsomme skove.

Kategori 3-naturområderne og øvrigt §3 beskyttet natur indenfor 300 meter fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturpunkt nr	Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	Merbelastning Kg/N/ha	Målsætning i Kommuneplan	total
1	Mose/sø	70	N	-6,7	C	10,6
2	Hede	550	NV	-0,2	C	0,4
3	Hede/Mose	750	NØ	-0,1	C	0,2
4	Pot. Ammoniak følsomme skov områder	175	NV	-0,3		1,7

Der er tre overordnede målsætninger for naturbeskyttelsesområderne i kommuneplanen 2013-2025 (Kommuneplanen kan ses på www.rksk.dk):

	A-målsatte	B-målsatte	C-målsatte
Mål	Områderne bevares med deres sjældne plante-og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne	Der arbejdes aktivt for en gunstig bevaringsstatus for områdernes plante-og dyreliv	Der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis kommunen vurderer, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne 2 og 3 ligger under 1,0 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til disse Kategori 3-Naturområder.

Baggrundsbelastningen lå i 2014 på 15,15 – 15,70 kg N/ha/år kg N/ha/år.

Der er registreret potentielt ammoniakfølsomme skove inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skovene på hhv. 0,8, 1,7 og 3,9 kg N /ha/år.

Kommunen har undersøgt skovens alder ved hjælp af Kort- og Matrikelstyrelsens målebordsblade, som viser at der ikke har været skov på arealet i mere end 200 år. Skoven kan dateres ca. 100 år tilbage

På baggrund af ovenstående kriterier, vurderer Kommunen, at skoven ikke er ammoniakfølsom.

Det er kommunens vurdering, at en merbelastning på -0,3 kg N/ha/år til skoven kan tillades, idet skoven ikke vurderes, at være ammoniakfølsom.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau
- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.
- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud imod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og imod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern Kommune:

Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedenstående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.
- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

Vurdering af husdyrbrugets arealer

I henhold til § 10, stk. 10 i Lov om ændring af lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (LOV nr. 204 af 28. februar 2017) skal kommunen ikke stille vilkår til husdyrbrugets arealer efter 2. marts 2017. De nødvendige miljøhensyn som følge af anvendelse af husdyrgødning varetages i stedet for af generelle regler fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

Ændring af dyreholdet til slagtekyllinger (727.779 producerede slagtekyllinger v. slagtealder 35 dage eller 1.051.252 producerede slagtekyllinger v. slagtealder 30 dage) og 1.400 årstæver, mink i alt svarende til maks. 297,98 DE, samt opførelse af ny stald til slagtekyllinger på 3000 m² DE samt opførelse af 915 kvm. Veranda til eksisterende stald, og veranda til ny stald på 1500 kvm. kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer, Kategori 1-, 2- og 3-Natur, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

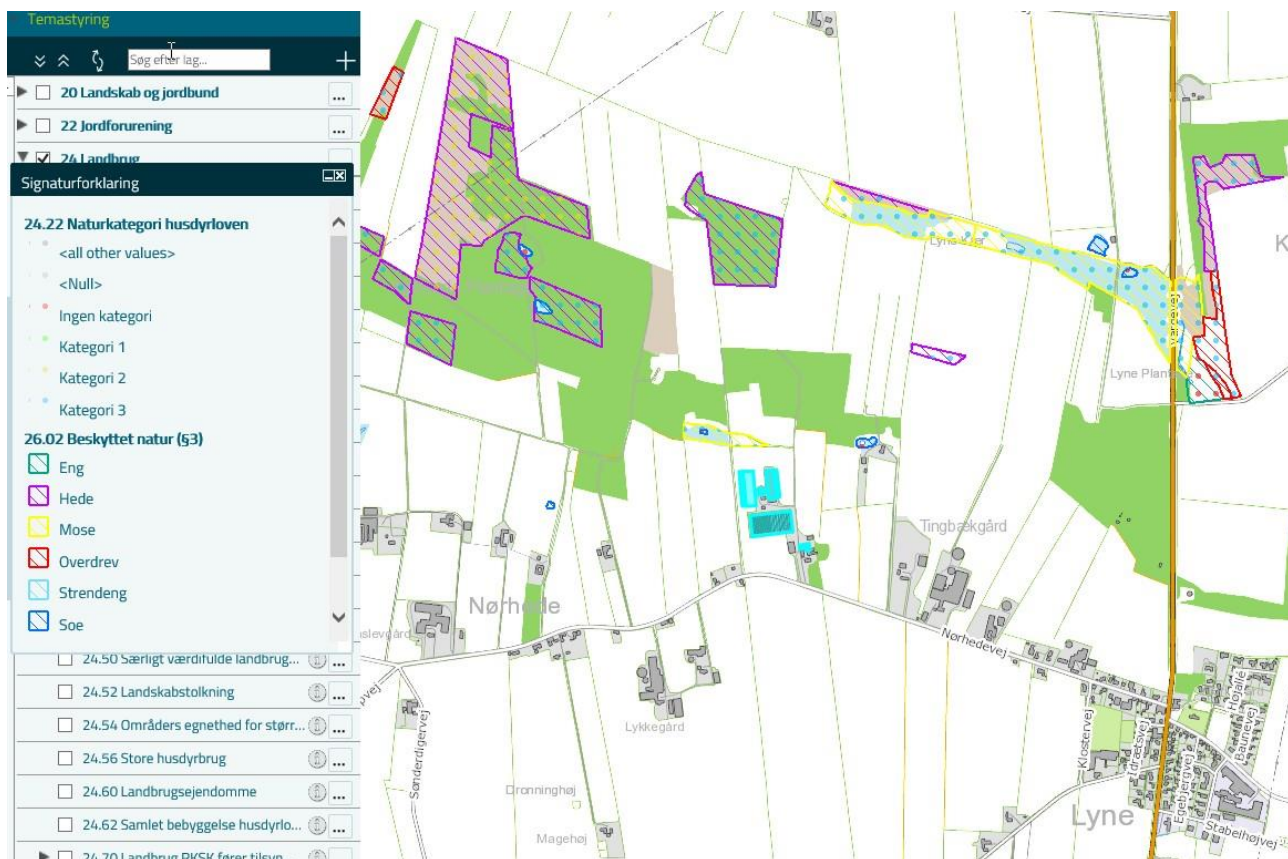
- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3: Situationsplan, samlede anlæg

Bilag 4: Natur

Bilag 5: Kommentarer

Beredskabsplan

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende, allerede efter 1–2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter, også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.